

TERMÉSZETTUDOMÁNYI MOZGALMAK A HAZÁBAN.

17. A *Magy. Tud. Akadémia nagygyűlése* május 3-ikán kezdődött s 8-ikán végződött. Az Akadémia elnökének báró Eötvös Loránd, másodelnökének Szász Károly, a III. osztály elnökének Than Károly választották. A tagválasztó nagygyűlés a III. osztályba Genersich Antalt és Török Aurélt levelező, Dohrn Antal tanárt, a nápolyi zoológiai állomás igazgatóját külső tagnak választotta.

A III. osztály pályázatai közül a nagygyűlés kettő felett határozott. A *Vitśalapítványból* kitűzött kérdésre: »Határozassanak meg a közetalkotó ásványok fő törésegűthetői« egy munka érkezett. A szerző 31 ásványfaj törésegűthetőjét határozta meg oly módon, hogy önálló és tudományos becslő munkája mineralógiai és petrográfiai ismereteinkre nézve becses adaléknak mondható. A pályanyertes munka szerzője Zimányi Károly műegyetemi tanársegéd. A *Rónay-alapítvány* két éves természettudományi cikkülésére (1892—94) kiírt nyílt pályázatra egy ajánlat érkezett. Az ajánlkozó Halaváts Gyula kir. osztály-geológus; tárgya »Az Alföld és Duna-Tisza közének geológiai kutatása és térképezése«; az ajánlkozó a munka végzésével megbízott.

A Lukács Krisztina-féle alapítványból hirdetett két, valamint a Lévy-alapítványból hirdetett egy pályakérdés (I. Term. tud. Közl. 1891. évf. 327. l.), valamint a Semsey-pályázat jutalomtízelei (I. Term. tud. Közl. 1890. évf. 323. l.), a mely utóbbiak benyújtásának határideje 1895 szeptember 30-ikán jár le, szintén ismételve kihirdették.

18. A *Magy. Tud. Akadémia III. osztályának* május 16-ikán tartott ülésén

1. Thanhoffer Lajos »*Újabb adatok a harántcsíkos izomrostok idegvégződéséhez és azoknak valamint idegeiknek az élőben való fejlődéséhez*« cím alatt tartotta székfoglaló értekezését.

2. Than Károly Bugarszky István »*Vizsgálatok a chemiai statika köréből*« című értekezését ismertette.

3. Krenner József bemutatta Zimányi Károly »*Azurit a Laurium-hegységből*« című értekezését.

A *Magy. Tudományos Akadémia* május 30-ikán tartott összes ülésén Szabó József felolvasta báró Mednyánszky Dénes emlékbeszédét Pettkő János selmeczi bánya-akadémiai nyugalmazott igazgató, akadémiai levelező tagról.

19. Az *Erdélyi Múzeumegylet Orvostermészettudományi szekosztályának* f. évi május 6-ikán tartott *természettudományi szakülésén*

1. Dr. Farkas Gyula »*Észrevételek az elektromos áramlás elméletéhez*« címen terjedelmes dolgozatát ismertette; melyben a) egyenletes és állandó Galvani-áramláshoz tartozó elektrostatikai állapot meghatározásáról, különösen pedig energiájának egy tulajdonságáról, b) vonalas áram és mágnespólus ponderomotoros egymásra hatásának elemi törvényéről, c) vonalas áram elektromágnesi skalaris potenciálisának egy alakjáról értekezett.

2. Dr. Koch Antal »*Felentés a múlt nyáron Erdélyben végzett földtani kirándulásairól*« címen, folytatólagosan ismertette kirándulásai alkalmával szerzett tapasztalatait és a gyűjtött tárgyakat; vezetésen: *Kis-Disznó* környékén észlelte, hogy az ottani kristályos palák közt a gnájsz jóval nagyobb szerepet játszik, mint a hogy azt eddig gondolták; ugyanott az értekező a patak görgeteg kövei közt egy pegmatit-granitdarabot talált, melynek földpátja típusos *síktrokin*. *Visaknán* tapasztalta, hogy a sótartalmú tengeri üledékek a felszínen csak igen csekély körben vannak elterjedve, és hogy a környéken mezőségi rétegek uralkodnak, melyek közt egy ponton kövülettartalmú pontusi rétegek is előfordulnak. *Szász-Régen* és *Borszék* közti útjában *Vécs* mellett sikerült a mezőségi rétegekhez tartozó palás agyagmárgában ugyanazt a kagylófajt megtalálnia, a mely Kolozsvárnál a Békásban és Besztercze mellett is előfordul. *M.-Toplicsán*, eruptív kőzetek közepett, a völgy talpán egy kristályos mészkőfoltnak előfordulását konstatajta, a mely újabb földtani térképen nincs kijelölve. *A Toplicsáról Borszékra vivő új szikérút* hágóján a phyllitszerű kristályos pala üregeiben és hézagaiban fehér, tökéletlenül kristályodott *albit* földpátnak bő előfordulását észlelte. *Borszéken* a Tinova völgyi szénbányánál a szentelepet fedő patás agyagmárgában sok növénylenyomatot talált és gyűjtött, melyek közt Dr. Staub Móricz tanár közel 30 oly kihalt növényfajt határozott meg, melyek a pontusi flórának képviselői és az ottani szentelepep képződéséhez jelentékenyen hozzájárultak. E pontusi képződményeken belül előfordul az a kvarczhomoktelep is, melyet kiiszapolva, Borszéken üveggyártásra használnak. Végre fölemlíti a főkút feletti hegyoldalban előforduló érdekes dolomitport és dolomitbreccsiát is, mint oly jelenségeket, melyeket a légbeliek és a forrásvizek eredményeztek.